

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Færder nasjonalparkstyre		26.03.2019

Gbnr 52/1 - Nordre Årøy 1 - Færder nasjonalpark - Færder - oppgradering av basestasjon

Forslag til vedtak

Under henvisning til naturmangfoldlovens § 48 gis dispensasjon fra verneforskriftens § 3.1.1 til riving av eksisterende anlegg og oppføring av et oppgradert antennesystem for mobildatatrafikk på eiendommen gbnr. 52/1 – Nordre Årøy i Færder nasjonalpark. Det forutsettes at eksisterende stolpe og radioutstyrskabinett fjernes og ryddes, og at nye kabinetter og stolpe settes opp på en skånsom måte for terreng og vegetasjon og gis en naturtilpasset fargesetting.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Bakgrunn

Færder kommune har oversendt søknad fra Telia Norge AS v/ Pro Venia AS om riving og oppføring av et oppgradert antennesystem for tilstrekkelig kapasitet for mobildatatrafikk på eiendommen gbnr. 52/1- Nordre Årøy i Færder nasjonalpark.

Eiendommen er uregulert og avsatt til LNF i kommunedelplankartet for Nøtterøy, vedtatt 31.01.2018. Tiltaket skal plasseres i 100-metersbeltet og krever dispensasjon etter plan- og bygningsloven. Eiendommen omfattes også av forskrift om vern av Færder nasjonalpark og skal behandles etter denne forskriften i tillegg til plan- og bygningsloven.

Det søkes om riving og oppføring av et oppgradert antennesystem for tilstrekkelig kapasitet for mobildatatrafikk. Bedret kapasitet og mobildekning innebærer at eksisterende trestolpe og radioutstyrskabinett erstattes av et nytt anlegg. Utsiftingen vil innebære at eksisterende stolpe som har en anslått høyde på 7-8 meter erstattes av stolpe på 10 meter, samt at det skal oppføres kabinetter som opptar et areal på 2,52 m².

Tiltaket opplyses å bli noe synlig for omgivelsene, men utover det visuelle vurderes tiltaket ikke å påvirke verneområdet eller kulturlandskapet, eller bruken av det. Det opplyses at det ikke vil påvirke fremkommeligheten i området eller til sjøen, og videre at installasjonen ikke har kjent negativ innvirkning på fugleliv annet enn i anleggsperioden grunnet støy og menneskelig aktivitet. Strøm tas fra strømstolpe like ved, noe som hindrer luftstrekk. Dispensasjonssøknaden begrunnes med følgende (utdrag):

- Tiltaket vil ikke føre til store endringer i forhold til dagens situasjon.
- Tiltaket vil ikke hindre tilgjengeligheten til sjøen.
- Omsøkte tiltak opptar et lite areal, det er ikke nødvendig å anlegge ny vei frem, og det er heller ikke nødvendig å gjerde inn stasjonen.
- Tiltaket trenger svært lite vedlikehold, og det vil ikke være mye aktivitet annet enn i anleggsperioden.
- Den visuelle påvirkningen er beskjedne, ettersom det er valgt en stolpe lignende de andre stolpene i området.
- Tiltaket vil ikke medføre store terrenginngrep og vil ikke hindre anledningen til uforstyrret opplevelse av natur og friluftsliv, ei heller være til hinder for ferdsel.
- Slike installasjoner er helt nødvendig for å tilfredsstille politiske målsetninger om tilgang til elektronisk kommunikasjon med høy kapasitet.
- Fra et sikkerhetsperspektiv er det viktig at teleoperatørene opprettholder, utbygger og forbedrer sine nettverk.

Grunnlaget for avgjørelsen

Tiltaket skal vurderes etter bestemmelsene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12, som omfatter kunnskapsgrunnlaget, føre-var prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning, hvem som skal bære kostnadene ved miljøforringelse, samt miljøforsvarlige teknikker og driftmetoder.

Tiltaket skal også konkret vurderes etter verneforskriften, der det i § 3.pkt. 1.1 fremgår at området er vernet mot denne type inngrep. Tiltaket faller ikke under unntaksbestemmelsene i § 3 pkt 1.2a, da det her ikke kun gjelder vedlikehold, men en ombygging. Tiltaket faller heller ikke under §3 pkt.1.3 e, da gjenoppføring medføres økt størrelse på tiltaket. Tiltaket må derfor vurderes etter de generelle dispensasjonsbestemmelsene i naturmangfoldlovens § 48, som åpner for at forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene i nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Vurdering

Naturmangfoldloven

Færder kommune har gjort en vurdering av tiltaket opp mot bestemmelsene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12:

«§ 8 – Kunnskapsgrunnlaget:

Bestemmelsen innebærer at kommunen skal vurdere om naturmangfoldet kan påvirkes av tiltaket, hvilken tilstand naturmangfoldet har og hvilke effekter tiltaket kan få for naturmangfoldet.

Kunnskapsgrunnlaget skal gi kommunen tilstrekkelig informasjon for å kunne vurdere hvilken vekt man skal legge på naturmangfoldet.

Tillatelsen skal så langt det er mulig bygge på kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, og effekten av påvirkninger. Hovedregelen er at det ikke stilles krav til innhenting av ny kunnskap, som f.eks. utarbeidelse av rapporter, registreringer etc. Innhenting av slik

kunnskap skal kun kreves unntaksvis. Informasjon finnes ofte i offentlige databaser. Naturbasen, Miljøstatus og Artsdatabanken er eksempler på slike databaser. Disse inneholder i hovedsak den informasjon kommunen trenger for å behandle en ordinær byggesak.

I henhold til nevnte databaser er det ikke registrert funn i umiddelbar nærhet til tiltaket. Som nevnt i følgebrev til søknaden omfattes imidlertid området av verdifulle kulturlandskap (KF00000096) og utvalgte kulturlandskap (KU000016).

Tiltaket vil ikke medføre særlig endring for naturmangfoldet. Som opplyst av søker trenger anlegget lite vedlikehold og stolpen vil kun bli rundt 1-2 meter høyere enn eksisterende. Og tilsynelatende langt under høyden på omkringliggende trær. Det er derfor lite sannsynlig at anlegget vil forstyrre dyrelivet i nærheten.

Kommunen er av den oppfatning at tiltaket ikke vil medføre negative konsekvenser for naturmangfoldet. Kommunen konkluderer med at kunnskapsgrunnlaget i § 8 er tilstrekkelig, og at det ikke er sannsynlig at det er behov for nye registreringer eller innhenting av ny kunnskap.

§ 9 – Føre-var-prinsippet:

Før tillatelse kan gis skal det foreligge tilstrekkelig kunnskap om hvilke konsekvenser tillatelsen kan få for naturmiljøet. Føre-var-prinsippet får bare anvendelse når det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap og virkningene på naturmangfoldet.

Etter kommunens vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og eventuelle konsekvenser for naturmangfoldet. Føre-var-prinsippet får dermed ikke anvendelse.

§ 10 – Økosystemtilnærming og samlet belastning:

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet vil bli utsatt for, som følge av tiltaket det søkes om.

På bakgrunn av at endringen fra dagens situasjon vil bli så liten, anses ikke økosystemet på eiendommen å bli påvirket av tiltaket. Eventuell påvirkning i anleggsperioden anses å bli liten på grunn av tiltakets beskjedne omfang.

§ 11 – Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver:

Arbeidene må utføres slik at de ikke innebærer skade på miljøet. Eventuelle skadebegrensende tiltak og kostnader ved disse skal eventuelt bekostes av tiltakshaver.

§ 12 – Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder:

Bestemmelsen skal unngå skade eller begrense skade på naturmangfoldet ved valg av driftsmetoder, teknikk og plassering. Valget skal skje etter en samlet vurdering av naturmangfold, økonomiske forhold, og gi de beste samfunns-, og miljømessige resultater. Best mulig driftsmetode kan omfatte arbeidstidspunkt, redskapsbruk, frakt og avbøtende tiltak.

Tiltaket vil kreve liten bruk av maskiner og utstyr, og anses derfor ikke å påvirke naturmangfoldet negativt. Som opplyst av søker vil det heller ikke være nødvendig å anlegge ny vei frem. Tiltakets plassering medfører ingen negative konsekvenser for naturmangfoldet.

Konklusjon:

Omsøkt tiltak medfører ingen negative konsekvenser for naturmangfoldet eller økosystemet i området. Det vektlegges at tiltaket innebærer liten endring fra eksisterende situasjon, og at tiltakets størrelse sannsynligvis innebærer en kort anleggsperiode. Kommunen er av den oppfatning at hensynet bak naturmangfoldloven §§ 8 – 12 er ivaretatt.»

Færder kommune har gjort grundige vurderinger av tiltaket opp mot bestemmelsene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12. Nasjonalparkforvaltningen slutter seg til kommunens konklusjon. I tillegg vises til at samlet belastning av tiltaket vil være liten, da en ikke er kjent med tilsvarende antennesystem for mobildatatrafikk andre steder i nasjonalparken. Det

forventes derfor ikke tilsvarende søknader om oppgradering av antennesystemer. Eventuelle søknader om nyetablering av antennesystem for mobildatatrafikk andre steder i nasjonalparken må vurderes restriktivt. En dispensasjon til en oppgradering av et eksisterende anlegg som i foreliggende sak, vurderes ikke å gi presedens for eventuelle søknader om nye anlegg. I forhold til § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, legges til grunn at tiltaket vil bli gjennomført på en skånsom måte, uten bruk av terrenggående utstyr. Frakt av utstyr og materiell vil kunne skje direkte med båt til anleggsstedet.

Generelle dispensasjonsbestemmelser etter naturmangfoldlovens § 48:

Det fremgår av vurderingene etter naturmangfoldlovens §§ 8 – 12 at tiltaket vil ha små virkninger for naturmiljø og skjærgårdslandskap utover dagens anlegg. Selve gjennomføringen av tiltaket vil også skje raskt og på en skånsom måte, og anlegget vil i ettertid kreve lite vedlikehold. Forstyrrelsene vurderes derfor å bli små. Samtidig må oppgradering av antennesystem for mobildatatrafikk betraktes som en viktig samfunnsinteresse, ikke minst av hensyn til sikkerhetsperspektivet.

Etter en samlet avveining, hvor det legges vekt på at tiltaket ikke påvirker verneverdiene nevneverdig, og at tiltaket har vesentlig sikkerhet- og samfunnsinteresse, vurderes grunnlaget etter naturmangfoldlovens § 48 for å gjøre unntak fra verneforskriftens § 3.1.1 å være til stede .

Konklusjon

Under henvisning til naturmangfoldlovens § 48 gis dispensasjon fra verneforskriftens § 3.1.1 til riving av eksisterende anlegg og oppføring av et oppgradert antennesystem for mobildatatrafikk på eiendommen gbnr. 52/1 – Nordre Årøy i Færder nasjonalpark.

Det forutsettes at eksisterende stolpe og radioutstyrsabinett fjernes og ryddes, og at nye kabinetter og stolpe settes opp på en skånsom måte for terreng og vegetasjon og gis en naturtilpasset fargesetting.

Vedlegg:

- Bilde av dagens situasjon
- Tegning av nytt anlegg
- Situasjonsskart
- Oversiktskart

Fra: Raina Losen <raina.losen@proinvenia.no>
Sendt: 26. november 2018 13:37
Til: #Færder Kommune postmottak
Kopi: Torill Scheen
Emne: Vedrørende saks.nr. 18/9865 på gnr 52 bnr. 1 i Færder kommune

Hei,

Viser til telefonsamtale i dag, mandag 26. november vedrørende overnevnte sak. Det var hyggelig.

Som avtalt sender jeg over et bilde av dagens situasjon av tiltaket:

Bilde 1: Dagens situasjon

Ta gjerne kontakt hvis mer informasjon trengs.

På forhånd, tusen takk.

Med vennlig hilsen

Raina Losen

Konsulent – Eiendom

(+47) 476 78 862

raina.losen@proinvenia.no

www.proinvenia.no

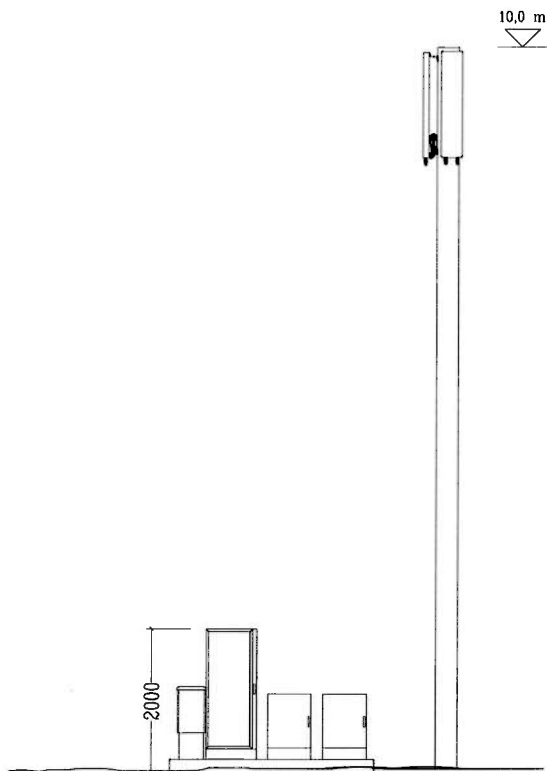
• Avd. Trondheim •

• Vestre Rosten 78 •

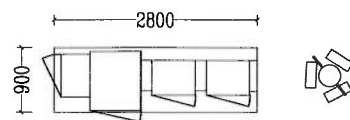
• 7075 Tiller •

• Norway •

Trestolpe: Høyde 10,0m
Utendørskabinetter

Frontfasede

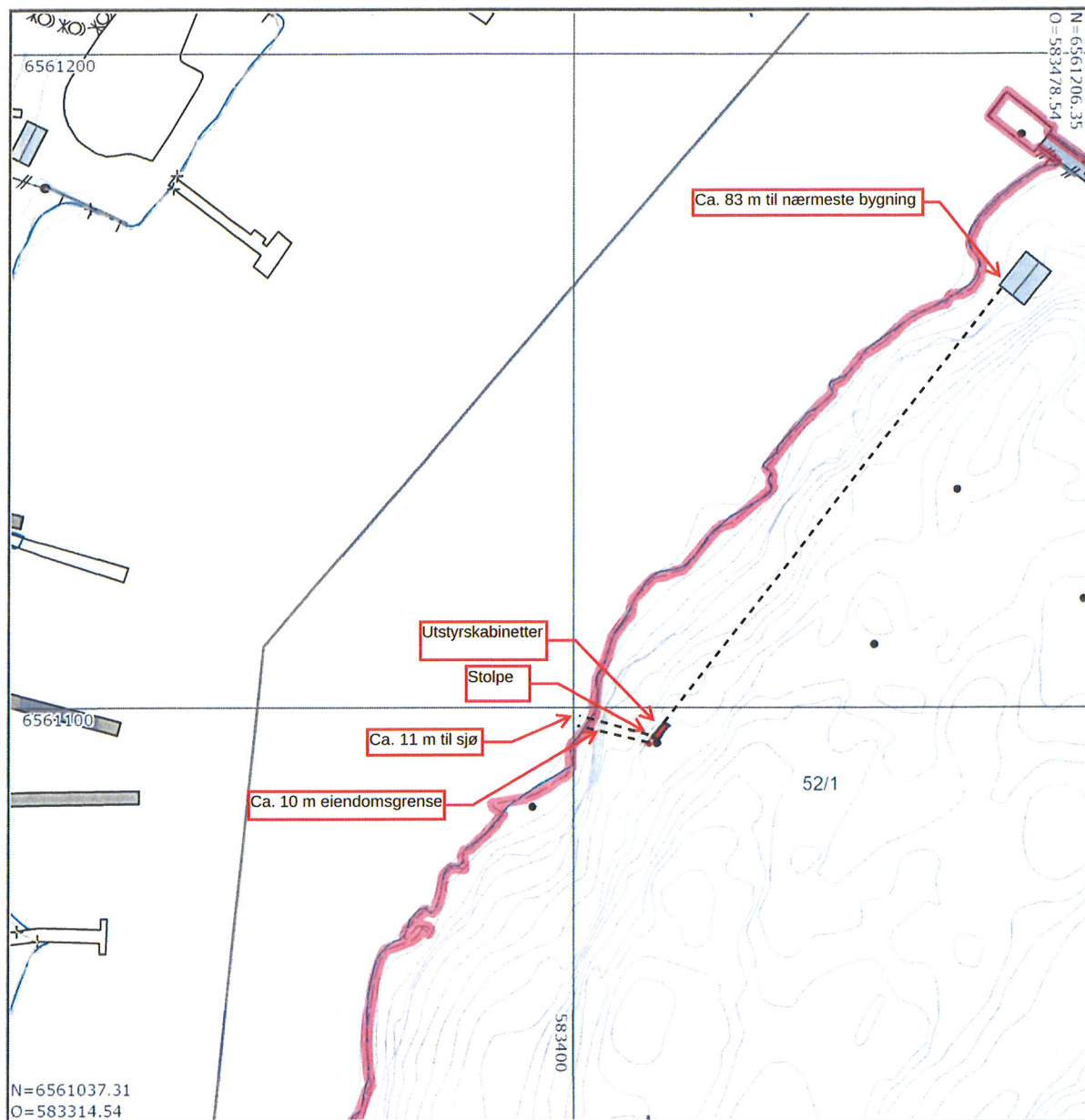
Fundament med skap Stolpe m/antenner

Plan

1.0	-			SCV	2018-09-07		
Rev.	Revision text			Sign.	Date	Check.	Date
 Telia Norge AS, Oslo NO 981 929 055 MVA Sandakerveien 140 0485 Oslo www.telia Norge.no		Drawing title:					
		VSP229 Tegning Byggesak Snitt/Fasade					

		Site ID:	Site name:				Rev
		VSP229	Årøysund				1.0
		Scale: 1:100	Sign: SCV	Check: -	Date: 2018-09-07	Doc. no: -	

FORENKLET SITUASJONSKART

©FÆRDER KOMMUNE

Adresse: Nordre Ånøy

Dato: 3/9-2018

Gnr/Bnr/Fnr/Snr: 52/1/0/0

UTM32 Euref89

Tegnforklaring:

- Eiendomsgrense, anslått
- Eiendomsgrense, nøyaktig
- Vannledning, uten Vestfold Vann
- Overvannsledning
- Avløp felles
- Spillvann

- ✕ Mur
- ✕ Gjerde
- Hekk
- Bygg takkant - nøyaktig beliggenhet
- Bygg fasadeliv - anslått beliggenhet
- Bygg fasadeliv - nøyaktig beliggenhet

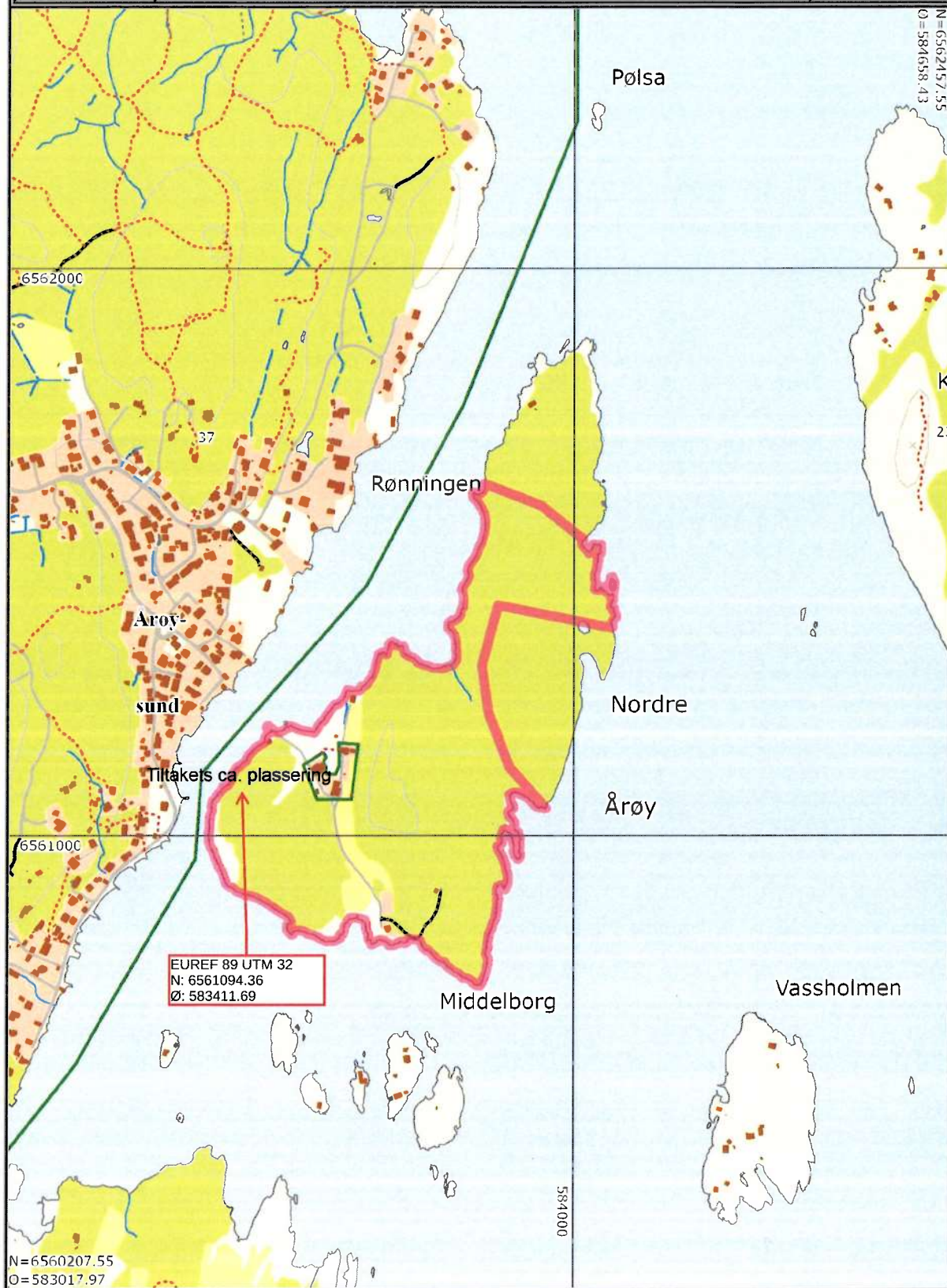

Kontroller målestokk, rutenettet skal være 10cm x 10cm. Det tas forebehold om eventuelle feil eller mangler i kartet.

Målestokk
1:10000

FÆRDER KOMMUNE

Det tas forbehold om feil i kartgrunnlaget.

Færder nasjonalpark

Dato: 05.03.19

Utvikling av Færder som «nasjonalparkkommune», samarbeid

Hva saken gjelder

Færder kommune har invitert nasjonalparkforvaltningen og besøkssenteret til et samarbeid om utvikling av Færder kommune som nasjonalparkkommune. Vedlagt følger kriterier for hva en nasjonalparkkommune er og hvilke hovedrammer som gjelder. Hovedelementene er å legge til rette og styre bruken av området (nasjonalparken og randsonen rundt) slik at den lokale verdiskapingen blir best mulig, samtidig som man ivaretar naturkvalitetene.

Vurdering

Når Færder kommune nå blir nasjonalparkkommune, gir det muligheter for en enda bedre kopling mellom aktivitet og arealer innenfor og utenfor nasjonalparken. Det kan gi en verdifull støtte til lokale næringer, samtidig som det synliggjør sammenhengen mellom miljøutfordringene, særlig i det marine miljøet, og menneskelig aktivitet på land, eksempelvis utslipp/avrenning, avfallshåndtering, energibruk mv. Det er vel kjent at det marine miljøet i vårt område har store miljøutfordringer.

Rollefordelingen mellom kommunen og nasjonalparkstyret vil i hovedsak være følgende:

- *Kommunen:* Næringsutvikling, arealbruk og miljøsaker i nasjonalparkens randsoner.
- *Nasjonalparkstyret:* Forvaltning av nasjonalparkens regelverk, rammer for bruk og tilrettelegging i nasjonalparken. Styret har også ansvar for å ivareta/forbedre miljøtilstanden i nasjonalparken, jf. nasjonalparkens formål.

Etter anmodning fra styret ble det i 2017 laget en sak til styret om «Utslippsfri nasjonalpark», litt etter mønster for hvordan dette gjøres i byggebransjen (vedlagt). Saksframlegget fikk enstemmig tilslutning fra styret og saken ble oversendt rådmannen i Færder, for oppfølging der.

I og med at Færder som nasjonalparkkommune nå skal utredes, er nasjonalparkstyrets sak om «Utslippsfri nasjonalpark» svært relevant.

Forslag til vedtak

Styret ser positivt på at Færder kommune nå blir nasjonalparkkommune.

Nasjonalparkforvaltningen må bidra i et samarbeid her, slik at samspillet mellom kommunen og nasjonalparken styrkes ytterligere. Tidligere sak i styret «Utslippsfri nasjonalpark» er svært relevant for denne prosessen og forvalter bes om å ivareta dette i samarbeidet.

Styret ønsker å bli oppdatert om prosessen i annet halvår 2019.

Færder nasjonalpark

Dato: 23.10.17

«Utslippsfri nasjonalpark»

Hva saken gjelder

I nasjonalparkstyrets møte i mars 2017 kom det opp et forslag om å utrede prinsipper og føringer for en «utslippsfri» nasjonalpark, etter mønster fra «Utslippsfrie byggeplasser». Dette har blitt et begrep med konkret innhold i entrepenørbransjen og mange private og offentlige virksomheter. Dette handler om hvordan man gjennom bl.a. anskaffelser, logistikk og materialbruk kan minimere belastningen på miljøet under bygging og drift.

For nasjonalparkstyret vil spørsmålet da være om og dette kan være overførbart til Færder nasjonalpark og hvordan dette eventuelt kan settes ut i livet.

Vurdering

Hvis dette temaet avgrenses til kun å omfatte drift av nasjonalparken og de tillatelser som gis av nasjonalparkstyret, vil dette ha lite omfang. Med et så begrenset omfang vil arbeidsmengden ved utvikling av et slikt system trolig ikke stå i forhold til hva som kan komme ut av resultater.

Dersom vi på en annen side ser på nasjonalparken som en inspirator for bærekraftig forvaltning av ressurser og forbedring av miljøet, kan dette bli en veldig relevant sak. Vi ser jo på flere områder at nasjonalparken har spilt en slik rolle, ikke minst i forhold til en forvaltning av ressursene i havet (eks. fredningsområder for hummer og «Krafttak for kysttorsken»). I et slikt perspektiv kan det være høyst relevant å trekke inn følgende elementer:

- Drift av nasjonalparken
- Drift av nasjonalparkens vertskommune
- Prinsipper og føringer for et miljøvennlig/bærekraftig friluftsliv og reiseliv

Innarbeiding av miljøhensyn i offentlige virksomheter og reiseliv står tungt på dagsorden for tiden, både i offentlig og privat sektor. Å trekke inn både nasjonalparken og vertskommunen er nødvendig, i og med at de begge spiller viktige roller i forhold til nasjonalparken og nasjonalparkens randsoner.

Friluftsliv og reiseliv

Her vil vertskommunen spille en sentral rolle, sammen med nasjonalparkforvaltningen. Et viktig spørsmål er hvilke signaler som skal gis til reiselivsaktørene i nasjonalparkens besøksstrategi, kommuneplan og andre offentlige styringsdokumenter. Innovasjon Norge og NHO arbeider nå aktivt med miljøsertifisering av flest mulig reiselivsbedrifter, blant annet i forbindelse med sertifisering av bærekraftige reisemål. Et slikt arbeid bør underbygges av de

som skal ta imot og legge til rette for de besøkende. Kommunen og den lokale nasjonalparkforvaltningen bør ha en tydelig og kvalifisert dialog med reiselivsaktørene om hvilke miljøkrav som er ønskelige i den aktuelle region. Her finnes flere «ferdigpakkede» løsninger i form av ulike typer sertifiseringer. Linker til utfyllende informasjon ligger i fotnoter.

- Den meste kjente ordningen for reiselivsbedrifter som tilbyr overnatting, servering og konferansefasiliteter er det offisielle nordiske miljømerket Svanemerket¹. Stiftelsen Miljømerking som administrerer denne ordningen har også ansvaret for EU sitt miljømerke EU Ecolabel, som arbeider for å bli det meste utbredte systemet i Europa. Den største aktøren med Svanemerket er Scandic Hotels. Kravene er strenge og omfattende.
- EU Ecolabel kan også tilbys til campingplasser.
- Miljøfyrtårn², ISO 14001³ og EMAS⁴ er alle miljøledelsessystem som fokuserer mest på rutiner, systemer og målsettinger på miljø, som kontrolleres av en tredjepart og hvor det ligger inne et krav om kontinuerlig forbedring. Miljøfyrtårn skiller seg fra de andre miljøstyringssystemer ved at det stilles konkrete, målbare og bransjespesifikke krav.
- Thon hotels har satset tungt på Miljøfyrtårn på hotell, konferanse og restauranter men også andre aktører har denne ordningen.
- ISO 14001 er hovedsakelig benyttet av Choicekjedens hoteller.
- Norsk økoturisme⁵ administreres av Innovasjon Norge og er mest utbredt på typiske opplevelsesbedrifter.

Det er mulig å legge opp til en blanding av disse sertifiseringene hos nasjonalparkens reiselivsvirksomheter, det vil si at man presenterer ett antall mulige sertifisering og nøytral informasjon om fordeler og ulemper (kjennskap, utbredelse, tillitt, kostnader, kravnivå). En annen mulighet er at destinasjonen søker godkjenning som Bærekraftig reisemål⁶. I kjølevannet av destinasjonsprosjekter har ulike regioner lagt opp til miljøsertifisering av de enkelte reiselivsbedrifter. Det vil likevel forenkle kommunikasjonen mot brukere og besøkende om Nasjonalparken klarer å enes om en standard for sertifisering.

Bruk av sertifisering vil også kreve god informasjon i og rundt nasjonalparken.

Anskaffelser og drift

Færder nasjonalpark omfatter mer enn 70 % av vertskommunenes areal. Vi har sett at nasjonalparken allerede har blitt en viktig identitetsfaktor for Nøtterøy og Tjøme kommuner. Den nye sammenslåtte kommunen har bl.a. tatt samme navn som nasjonalparken og det er

¹ http://www.svanemerket.no/svanens-krav/hotell-konferanse-servering/hotell_restaurant_konf/

² <https://www.miljofyrtarn.no/virksomhet/sertifiseringskriterier/>

³ <https://www.standard.no/fagomrader/miljo-og-barekraft/miljostyring----iso-14000/>

⁴ <http://www.miljodirektoratet.no/no/Tema/For-naringsliv/Miljoledelsessystemet-EMAS/>

⁵ <http://www.hanen.no/utforsk/118>

⁶ <http://www.innovasjon norge.no/no/reiseliv/Baerekraftig-reiseliv/Merket-for-baerekraftig-reisemaal/>

betydelig stolthet over at skjærgården øst for Nøtterøy og Tjøme har blitt nasjonalpark. Dessuten har nok både tilreisende til nasjonalparkregionen og lokalbefolkningen en forventning om at viktige miljøhensyn og miljøbudskap er innarbeidet hos vertskapet.

Et spørsmål er i så fall hvordan dette kan gjøres i praksis.

Foruten innarbeiding av «bærekraftig» friluftsliv og reiseliv i kommunes styringsdokumenter, bør man gjøre en vurdering av de sektorer som har størst «fotavtrykk» på miljøet. Utvikling og drift av bygningsmasse og transport er områder hvor kommunen har en styrings- og påvirkningsmulighet. Offentlige anskaffelser er et annet og undervurdert område. Det anslås av Asplan Viak i en rapport for Direktoratet for Forvaltning og IKT (DIFI) at mellom 60-80% av klimabelastningen (og antakelig total miljøbelastning) for en offentlig virksomhet kan spores tilbake til anskaffelser av varer og tjenester til virksomheten.

Her finnes også ulike alternativer. Kommunen kan på egen hånd ta i bruk ulike veiledninger og verktøy fra ulike aktører eller

delta i etablerte nettverksordninger med profesjonelle rådgivere.. Tre muligheter er disse:

- Benytte seg av veiledere og inspirasjon fra DIFI sin informasjon om offentlige anskaffelser og miljø⁷
- Utnytte handlingsrommet i nytt anskaffelsesregelverk og etterspørre miljømerkede, økologiske, fairtrade produkter fra miljøsertifiserte leverandører. Her er link til Bærekraftsveileder⁸ utviklet av sertifiseringsordningene.
- Bli deltaker i Nettverk for miljømerket innkjøp⁹ og få erfaringsbaserte råd til konkrete formuleringer til bruk i anbudsdokumenter og bistand til evaluering.

Anbefaling

Bærekraftig profil på reiseliv og annen aktivitet i nasjonalparken

Nasjonalparkforvalter anbefaler at man i kommunens styringsdokumenter og nasjonalparkens besøksstrategi setter tydelige mål for hvordan man ønsker å utvikle en bærekraftig reiselivsprofil i nasjonalparkregionen (i praksis TNT regionen):

- Prinsipper for bærekraftig reiseliv og friluftsliv
- Mål for sertifisering av reiselivsbedrifter
- Bruk av andre relevante virkemidler

Dette har allerede en forankring i nasjonalparkens forvaltningsplan.

Utvikling og drift i Færder kommune

Viktige målsettinger i forvaltningsplan som er relevante for utvikling og drift i nye Færder kommune, bør gjenspeiles i kommuneplanen.

I den grad miljøfaglige kriterier for anskaffelser ikke allerede er godt ivaretatt, bør Færder kommune knytte seg opp til et miljøfaglig innkjøpsnettverk der kommunen kan innhente profesjonelle, erfaringsbaserte råd på konkret miljøtilpasning til innkjøpsprosesser.

⁷ <https://www.anskaffelser.no/klima-og-miljo>

⁸ <http://www.svanemerket.no/innkjop/offentlige-innkjop/innkjopsveileder/>

⁹ <http://www.svanemerket.no/innkjop/innkjopernettverk/deltagere/>

<http://www.svanemerket.no/innkjop/innkjopernettverk/>

Innfallsporter til nasjonalparken

Innfallsportene til nasjonalparken bør være preget av at sentrale miljøhensyn er ivaretatt og at man kan finne god informasjon om dette. Eksempler på dette kan være gjenvinning, kollektiv transport, annen miljøvennlig transport, forebyggende og motiverende miljøinformasjon, kvalifisert vertskap som kan gi veiledning og informasjon om nasjonalparken mv.

**Norges
nasjonalparkkommuner
og nasjonalparklandsbyer**

Besøksadresse
Brubakken 2
2686 Lom

Postadresse
Postboks 5
2688 Lom

Kontakt
Sentral +47 61 21 12 00
Direkte +47 974 22 461
post@npkl.no
Organisasjonsnummer 914 889 375

Norges nasjonalparkkommuner og nasjonalparklandsbyer
att. Medlemmene

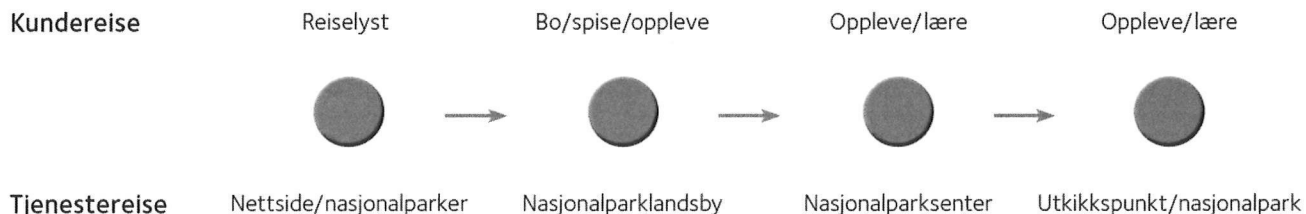
Dato 2. mai 2017

Kriterier for nasjonalparkkommuner for å være aktører under merkevaren Norges nasjonalparker

Nasjonalparkene er det flotteste vi har av natur, og skal oppleves og bevares. For å synliggjøre nasjonalparkene som attraktive turmål, skal det implementeres en merkevare- og kommunikasjonsstrategi for nasjonalparkene. Formålet med denne er å gjøre nasjonalparkene enda mer attraktive som friluftslivsområder og reisemål, og bidra til tettere samarbeid mellom alle relevante aktører. En enhetlig profilering og kommunikasjon om nasjonalparkene er en del av strategien, slik at nasjonalparkene fremstår som en enhetlig merkevare. Etablering av informasjonspunkter, utkikkspunkter og tilrettelegging for at personer med lite friluftslivserfaring kan gå kortere turer i områdene, er viktige elementer i strategien. Merkevaren Norges nasjonalparker skal bidra til økt besøk på en bærekraftig måte. Fokusområdene for merkevaren er verdiskaping, besøksforvaltning og vern.

Nasjonalparkene, besøkssentrene, nasjonalparklandsbyene, nasjonalparkkommunene og lokalt næringsliv skal være vertskap for opplevelser og vise omsorg for de besøkende og naturen. Denne oppgaven må løses av aktørene i fellesskap.

Merkestrategien legger opp til et utstrakt samarbeid mellom aktørene. Kundereisen starter når den besøkende finner informasjon på nettet, og fortsetter via besøk i for eksempel nasjonalparklandsbyen med reiselivsaktører og besøkssenter til startpunkt, utkikkspunkt eller informasjonspunkt ved nasjonalparken. Hensikten er å gjøre alle aktørene mer tilgjengelige for besøkende, men ikke minst legge til rette for at besøk hos en aktør fører til besøk hos en annen.

Kundereisen betinger høy kvalitet i alle ledd og hos alle aktører, og merkestrategien skal bidra til å sikre denne kvaliteten. Det er i kvaliteten på kundereisen vi som vertskap kan innfri merkevarens lovnad om gode opplevelser. Samtidig kan vi påvirke gjestenes bruk av nasjonalparken og området rundt for å ivareta verneverdiene. Ikke alle verneområder har en kundereise som beskrevet over, men i et samarbeid med reiselivsaktører vil alle verneområder ha sin egen kundereise.

Nasjonalparkene gir muligheter for utvikling av lokal og nasjonal bred (økonomisk, kulturell, sosial og miljømessig) verdiskaping. Nasjonalparkkommunene skal legge til rette for realisering av mulighetene merkevaren Norges nasjonalparker medfører. Selv om aktørene har forskjellige roller og ansvarsområder må implementeringen av merkevaren skje som et aktivt og kontinuerlig samarbeid mellom aktørene.

Besøksforvaltning er å legge til rette for og styre bruken av kommunale områder slik at opplevelsen for de besøkende og den lokale verdiskapingen blir best mulig, samtidig som man ivaretar naturkvalitetene.

Notat Det er viktig at det stilles krav til aktørene under merkevaren for å sikre gjennomgående høy kvalitet. For nasjonalparkkommuner som ønsker å bli en aktør under merkevaren betyr det at de skal bygge opp under verneverdiene og kvalitetene i nasjonalparkene, legge til rette for verdiskaping samt implementere merkevaren Norges nasjonalparker. Hvordan dette gjennomføres i kommunene behandles i kommuneplaner og handlingsplaner.

Nasjonalparkkommunen har som aktør under merkevaren ansvar for å bidra, stimulere og legge til rette for lokal verdiskaping og næringsutvikling.

Nasjonalparkkommunen har ansvar for tilrettelegging for kundereisen innenfor kommunens grenser, utenfor nasjonalparkens grenser.

Nasjonalparkkommunen har et medansvar når det gjelder hvordan kommune og verneområdestyre skal samarbeide om bidrag, stimuli og tilrettelegging i og utenfor nasjonalparken. Kundereisen gir gode rammer for dette og det er avgjørende at partene er bevisst sine roller og oppgaver, og at de utfyller hverandre og arbeider godt sammen.

I et kundereiseperspektiv bør det være en sømløs overgang mellom områdene i og utenfor verneområdene. Vernegrensene skal være tydelige og det bør oppleves som positivt å komme inn i et verneområde. Kommuneplanen bør derfor komplettere besøksstrategien for nasjonalparken.

Nasjonalparkkommunen skal arbeide aktivt med å fylle rollen som aktør under merkevaren. Dette skjer gjennom tiltak i egen regi eller i samarbeid med andre aktører som verneområdestyrer, besøkssenter, næringsliv, grunneiere, fjellstyrer, frivillige organisasjoner og andre det er naturlig å samarbeide med. Tiltak som bidrar til at opplevelsene i kundereisen blir så gode som mulige for de gjestene som besøker våre områder skal prioriteres.

Nasjonalparkkommunene skal gjennomgå status i forhold til kriteriene nedenfor en gang hvert fjerde år i forbindelse med rullering av kommuneplanen. Statusen sendes NPKL.

Gjennom kontinuerlige forbedringer vedlikeholdes eksisterende tilbud samtidig som det utvikles nye over tid.

Alle aktører under merkevaren Norges nasjonalparker skal følge retningslinjene i Designmanual for Norges nasjonalparker.

KRITERIER FOR NASJONALPARKKOMMUNER UNDER MERKEVAREN NORGES NASJONALPARKER

1.0 Kommuneplan

Nasjonalparkkommunen skal forankre sin status som aktør under merkevaren Norges nasjonalparker i sitt planverk.

- 1.1 Nasjonalparkkommunens ansvar og rolle under merkevaren Norges nasjonalparker skal beskrives i kommuneplanen.
- 1.2 I kommuneplanens samfunnsdel beskrives mål og strategier for kommunen som nasjonalparkkommune.
- 1.3 I handlingsdelen beskrives konkrete tiltak og hvordan de skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer, frivillige organisasjoner og private aktører.

- 1.4 I kommuneplanens arealdel skal det tas hensyn til verneområdene og verneverdiene i områdene. Det må komme fram hvordan kommunen gjør dette ved bruk av arealformål og eventuelt hensynssoner.
- 1.5 Nasjonalparkens plass som attraksjon og satsingsområde skal beskrives i kommuneplanen. Kommuneplanen skal støtte opp om besøksstrategien for nasjonalparken(e) og de øvrige verneområdene i kommunen og slik bidra til en funksjonell overgang mellom verneområdene og områdene utenfor.
- 1.6 Nasjonalparkkommunen skal gjennom et aktivt og kontinuerlig arbeid vurdere behov for endringer og forbedringer som bidrar til merkevarens målsetting om mer besøk, økt verdiskaping og bedre vern. Forslag til forbedringer tas opp under den årlige revisjonen av handlingsdelen.
- 1.7 Nasjonalparkkommunene skal gjennomgå status på kriteriene hvert fjerde år i forbindelse med revidering av kommuneplanen. Statusen sendes Miljødirektoratet.

2.0 Kundereisen

Nasjonalparkkommunen skal som aktør under merkevaren Norges nasjonalparker være med å innfri merkevarens målsetting om mer besøk, økt verdiskaping og bedre vern.

- 2.1 Nasjonalparkkommunen er forpliktet til å delta i de arenaene nasjonalparkstyrene har etablert som faglig rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg.
- 2.2 Nasjonalparkkommunen skal ha minst en naturlig innfallsport til nasjonalparken i form av et tettsted.
Tettstedet skal ha grunnleggende servicefunksjoner som dekker primære behov i et kundereiseperspektiv, herunder; informasjon, overnatting, matservering og dagligvarehandel.
- 2.3 Nasjonalparkkommunen skal ha en stedsutviklingsplan for tettstedet/tettstedene som er valgt som innfallsport til nasjonalparken.
- 2.4 Nasjonalparkkommunen skal ha turmuligheter og merkede stier.
- 2.5 Nasjonalparkkommunen skal legge til rette for stedsnære aktivitets-, friluftslivs- og opplevelsestilbud.
- 2.6 Nasjonalparkkommunen skal, i tett samarbeid med sitt respektive verneområde-/nasjonalparkstyre, informere om de nærliggende verneområdene og tilbudene i randsonen til disse. Dersom det skal informeres under merkevaren skal kommunens nasjonalparkkommunelogo benyttes, ikke respektivt kommunevåpen og det tilhørende malverket. All informasjon skal være i henhold til [Designmanual for Norges nasjonalparker](#) og holdes oppdatert.
- 2.7 Nasjonalparkkommunen skal være en aktiv pådriver og tilrettelegger for å høyne kvaliteten på alle punktene i kundereisen, innenfor sitt nedslagsfelt. Dette medfører tett dialog med kommersielle og ikke-kommersielle aktører.

3.0 Kompetanse

Økt kompetanse skal sikre god lokal kunnskap om nasjonalparkkommunen, verneområdene og god service til gjestene.

- 3.1 Nasjonalparkkommunen skal gjennomføre eller bidra til tiltak som styrker kompetansen innen verdiskaping, besøksforvaltning, vern og vertskapsfunksjon i egen kommune.

Færder nasjonalpark

Dato: 07.03.19

Budsjettforslag 2019

Hva saken gjelder

Basert på foreløpig budsjettbehandling i styret før jul ble det sendt inn søknad til Miljødirektoratet i begynnelsen av januar. Den 13. februar fikk vi tildelt kr. 930 000. Dette er et langt lavere beløp enn vi fikk tildelt i 2018.

Besøksstrategien har vært til faglig gjennomgang i direktoratet. I eget møte med Olav Nord Varhaug i desember 2017 ble avklart at informasjonsarbeidet gis full prioritet for 2018. Tildelingen fra direktoratet i 2018 bar også preg av dette.

For 2019 sier direktoratet vi har fått redusert budsjett fordi arbeidet med besøksstrategien fortsatt pågår.

En tilsvarende situasjon har vi med kysttorskprosjektet: i 2017 mente direktoratet at dette var utenfor postformålet, i 2018 bevilget de penger til prosjektet, i 2019 er prosjektet utenfor postformål igjen.

Vurdering

Et av de viktige kriteriene i Miljødirektoratet er at prosjekter som er igangsatt, skal prioriteres. At Miljødirektoratet selv ikke er forutsigbart, er problematisk for vårt lokale arbeid og samarbeidspartnere som deltar i spleiselag ovs.

Heldigvis er det slik at prioriteringene fra direktoratet er veiledende og at styret har fullmakter til å justere på prioriteringene.

Av hensyn til kontinuiteten i viktig pågående prosjekter, mener forvalter at arbeidet med infotavler (Verdens Ende, Østre Bolæren, Hvalø og Ildverket) og infopunktet i «branngarasjen» på Østre Bolæren må fortsette. Det er derfor gjort noen omprioriteringer, slik at dette blir mulig. Det vises til vedlagte budsjettforslag.

På grunn av redusert arbeidsmengde i Kysttorskprosjektet (Fiskeridirektoratet har overtatt arbeidet med fredningsområder) og at det er bevilget midler til prosjektet direkte fra Klima- og miljødepartementet, mener forvalter at det kan forsvares å sette bevilgningen på vent til annet halvår. Mot slutten av året skjer ofte budsjettjusteringer, og da kan Kysttorskprosjektet vurderes på nytt. Denne vurderingen er drøftet med Ytre Hvaler, som også har fått redusert budsjett for 2019.

Anbefaling

Det anbefales at foreløpig budsjett justeres slik at det blir mulig å videreføre arbeidet med infopunkt på Østre Bolæren og informasjonstavler på Verdens Ende, Østre Bolæren, Hvalø og Ildverket. Kr. 75 000 til kysttorskprosjektet stilles på vent og vurderes på nytt i annet halvår.

Færder nasjonalpark

Dato: 26.02.19

Budsjett og prioriteringer 2019, nasjonalparkstyret

- Innledende kommentarer
 - Bestilling til Statens naturoppsyn
 - Tiltak i naturvernområder
 - Nasjonalparkstyret: drift, forvaltningsplan, besøksstrategi
-

INNLEDENDE KOMMENTARER

Forvaltningsplan

Færder nasjonalpark har en komplett, godt dokumentert og gjennomarbeidet forvaltningsplan. Denne ble godkjent av Miljødirektoratet i 2017. Alle omsøkte tiltak er forankret i forvaltningsplanen.

Trusler/skjøtsel

All de prioriterte skjøtselstiltakene har som formål å redde kulturbetingete naturtyper som er truet av gjengroing. De fleste tiltakene er videreføring av pågående arbeid, noen få er oppstart av skjøtsel. Det er stort innslag av kulturbetingete naturtyper i Færder. Ca. 40 % av rødlisteartene i nasjonalparken er knyttet til kulturbetingete naturtyper og kantsonene ut mot andre naturtyper og sjøen. Skjøtsel av disse områdene er derfor svært viktig for det biologiske mangfoldet.

Færder nasjonalpark sitt viktigste bidrag til «familien» av norske verneområder er det svært høye biologiske mangfoldet.

Bekjempelse av de svartlistede artene rynkerose og mink føres videre på 2018 - nivå. Den truer flere verneverdige naturtyper og arter i området.

Beitekoordinator

Organisering av beitingen har fått et betydelig omfang i Færder nasjonalpark. Dette skyldes store forekomster av kulturbetingete naturtyper og tilpasning av beitereregimer til det biologiske mangfoldet. Her må det brukes skreddersøm fra område til område. Vår erfaring er at dette er

en krevende oppgave som det er vanskelig å overkomme for nasjonalparkforvalter (vår erfaring er at en nasjonalparkforvalter i denne type nasjonalpark er for lite). Etter inspirasjon fra Kosterhavet nasjonalpark ønsker nasjonalparkstyret å etablere en prøveordning i 2019 med en beitekoordinator, som kan følge opp beitereregimer, slått, gjerder og ikke minst samarbeidet med de ulike dyreholderne. Dette arbeidet er svært viktig dersom vi skal klare å forvalte det store biologiske mangfoldet i Færder nasjonalpark på en god måte.

Informasjon

Det er et omfattende behov for informasjon i Færder nasjonalpark, som er en av de aller mest brukte nasjonalparkene i Norge. De fleste nasjonalparkene har et begrenset antall innfallsporter. I de marine nasjonalparkene i Oslofjorden kommer de besøkende fra alle kanter med båt, fra et stort antall båthavner. Vi har også et stort antall båtgjester som kommer utenfra.

Vi viser til møte med Miljødirektoratet den 14. desember 2017, der det ble avklart at arbeidet med infopunkt Østre Bolæren og informasjonstavler må prioriteres. Dette arbeidet er godt i gang og må videreføres i 2019. I 2019 vil Innfallsportene Verden Ende og Østre Bolæren ha prioritet. Vi må også fullføre arbeidet med informasjonstavler på noen av øyene, i tråd med besøksstrategien.

Forvaltningsplanen og besøksstrategien legges til grunn for arbeidet i 2019.

Samarbeid

Det er bygget opp et omfattende samarbeid knyttet til Færder nasjonalpark. En rekke tiltak representerer samarbeid mellom flere aktører.

Det foregår nå en kraftig styrking av kunnskapsgrunnlaget for det marine miljøet i Færder og Ytre Hvaler nasjonalparker. Takket være et omfattende samarbeid mellom private finansieringskilder (Med DNB som hovedfinansieringskilde) berørte forvaltninger, forskningsmiljøer og interesseorganisasjoner har vi nå under arbeid «Krafttak for kysttorsken» og «Frisk Oslofjord», med et samlet prosjektbudsjett på ca 35 mill.

Mye av skjøtselsarbeidet blir utført av frivillige, attføringstiltak finansiert gjennom NAV og Skjærgårdstjenesten. Mange private grunneiere står også for viktige skjøtselstiltak.

UKL i Vestfold er praktisk talt sammenfallende med Færder nasjonalpark. Nasjonalparken og UKL har et tett samarbeid.

Krafttak for kysttorsken

Dette er et felles pilotprosjekt i Færder og Ytre Hvaler og har til formål å styrke det biologiske mangfoldet i marint miljø, med særlig vekt på restaurering av kysttorskstammen. Arbeidet i dette prosjektet skal munne ut i tiltak for å bevare torsken og andre fiskeslag, gjennom opprettelse av bevaringsområder og miljøtiltak.

Krafttak for kysttorsken er et samarbeid mellom en rekke aktører; Fiskeridirektoratet, Miljødirektoratet, Havforskningsinstituttet, Vestfold og Østfold fylkeskommuner, nasjonalparkstyrene i Færder og Ytre Hvaler og Miljødirektoratet og lokale fiskere. Dette arbeidet kan få stor overføringsverdi til andre deler av Kyst Norge.

Programmet er prioritert av Klima- og miljødepartementet. Programmet forutsetter en gjensidig økonomisk og faglig forpliktelse fra alle parter som deltar: Miljøforvaltningen, Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet, Vestfold og Østfold fylkeskommuner og nasjonalparkstyrene i Færder og Ytre Hvaler. Nasjonalparkstyrene og de to fylkeskommunene har forpliktet seg til hver å bidra med kr. 75 000 til dette arbeidet i 2017 og 2018, til sammen kr. 300 000 pr. år.

Bjørn Strandli har en overordnet koordinering av dette prosjektet.

Frisk Oslofjord

Frisk Oslofjord er et nytt program i 2019, for styrking av kunnskapsgrunnlaget i det marine miljøet i Færder og Ytre Hvaler nasjonalparker. Bakgrunnen for programmet er den svekkede miljøtilstanden i fjorden og at flere fiskeslag har gått sterkt tilbake. Programmet har et budsjett på ca. 30 mill. Målet er at man innen 2021 skal lage et marint økologiske grunnkart for området og en kunnskapsbank til bruk i undervisning og folkeopplysning. Hensikten med dette er å skape et bedre grunnlag for forvaltning av dette fjordområdet og en styrking av befolkningens kunnskap om det marine miljøet.

Det økologiske grunnkartet vil vise:

- Naturtypenes utbredelse og tilstand
- Klassifisering av verneverdier
- Klassifisering av miljøbelastninger og behov for tiltak
 - Sjøbunnens nedslammingsgrad
 - Tilførsler av næringssalter og jordpartikler
 - Miljøgifter
 - Fremmede arter
 - Marint avfall og tekniske inngrep
- Saltholdighet og temperaturvariasjon
- Bølgepåvirkning og havstrømmer

Følgende organisasjoner deltar i programmet:

Færder og Ytre Hvaler nasjonalparker, Vestfold og Østfold fylkeskommuner, interesseorganisasjoner, Fiskeridirektoratet, Miljødirektoratet, Havforskningsinstituttet, NIVA, Kongsberggruppen, NGU og Statens Kartverk.

Nasjonalparkene er prosjekteier.

Bjørn Strandli har en overordnet koordinering i dette prosjektet, inn mot forvaltningen og prosjektets styringsgruppe.

Krafttak for kysttorsken og Frisk Oslofjord har felles styringsgruppe med Roar Jonstang som styreleder.

BESTILLING TIL SNO

Basisoppdraget:

Oppgave	Ansvarlig	Omfang	Merknader
Gjennomføring av SNOs ordinære oppsyn i nasjonalparken, i henhold til nasjonalparkforskriften. Ordinært arbeid med skjøtsel begrenses til å administrere tiltak. Følgende deler av oppsynet gis prioritet: - Ilandstigningsforbud - Ulovlig fiskeredskap, i samarbeid med Fiskerioppsynet - Vannscooter - Båndtvang - Bålbrenning/grilling på fjell - Fjerning og flytting av rullestein		16 månedsverk	

- Ulovlig utlegging av bøyer og andre tekniske installasjoner - Sjøfugljakt Faglig krevende oppgaver som f.eks. bekjempelse av rynkerose og mink samt overvåkingsoppgaver, må fortsatt utføres av SNO. Skjærgårdstjenesten kan påta seg oppgaver med sprøyting av rynkerose i 2019 (er nå sertifisert) Følgende overvåking prioriteres: - Sjøfugl - Utvalgte rødlistede karplanter, bistand til Botanisk museum - Havørn - Ferdselstellere			Overvåking av karplanter utføres hovedsakelig av Botanisk Museum, Oslo.
--	--	--	--

Tilleggsbestilling innenfor SNOs stillingsramme:

Oppgave	Ansvarlig	Omfang	Merknader
Følge opp lokaliteten med kammarimjelle på Østre Bolæren	SNO	0.1 ukeverk	
Aksjon i Moutmarka, oppsyn, presse, hovedvekt på løshunder	SNO/forvalter	1 ukeverk	
Delta i videre utvikling av besøkssenteret	SNO	2 ukeverk	
Delta i samarbeidsmøter	SNO	1 ukeverk	

BUDSJETT, BEVILGNING FRA MILJØDIREKTORATET

- Tiltak i naturvernområder

Oppgave	Ansvarlig	Omfang	Merknader
<u>Krafttak for kysttorsken, videreføring.</u> Formålet med prosjektet er å gjennomføre tiltak for å redde kysttorsken og andre truede fiskeslag i Ytre Oslofjord. Aktuelle tiltak er restaurering av naturtyper og opprettelse av bevaringsområder. Styret har forpliktet seg til å delta i et større spleiselag i dette prosjektet. Saken er prioritert i KLD og inngår i tildelingsbrevet til M.dir. Elisabeth Rosendal deltar i styringsgruppen.	Styret		På vent, vurdere på nytt i annet halvår. Ikke prioritert i mdir. i og med at midler er bevilget fra dep. allerede.
			Avhenger av utvikling i andre prosjekter Være oppmerksom på at Krafttak for kysttorsken er redusert, i og med at design av torskefredningen er løfte ut av prosjektet og nå blir ivaretatt direkte fra Fiskeridir. og Fiskerdep.
<u>Informasjonstavler Østre Bolæren, Verdens Ende, Hvalø og Ildverket</u> Egeninnsats infotavler fra Birgit Brosø (FM), legges bl.a. inn i spleiselag med Færder kommune, Verdens Ende og Østre Bolæren: <u>infoknutepunkt Østre Bolæren, videreføring</u> Vi viser til eget møte med mellom Olav Nord- Varhaug og nasjonalparkstyrets leder den 14.12.17 om denne saken. I dette møtet ble det avklart at informasjonstiltak blir prioritert fom. 2018.	Styret	115 000 120 000 265 000 M.dir. 250 000 bank <u>50 000 OF</u> 565 000	Arbeidet med informasjonstavlene har hatt en god framdrift. Vi regner med å bli ferdige med tavlene ute i parken i 2019. Samarbeid/spleiselag med Færder kommune om Østre Bolæren og Verdens Ende. Infopunkt Østre Bolæren er godt i gang, med fasader og planløsning . Vi regnet lenge med at kommunen som huseier ville bruke sine rammeavtaler i gjennomføringen av byggearbeidene. I høst fikk vi vite at kommunen allikevel ikke ville gjøre dette, og at nasjonalparkfor-

Informasjon og informasjonsstrategi er grundig behandlet i godkjent forvaltningsplan og denne legges til grunn i informasjonsarbeidet. Besøksstrategien har vært til faglig gjennomgang i M.dir. i 2018. Øya Østre Bolæren er en svært viktig innfallsport til Færder nasjonalpark, med god infrastruktur, rutegående transport og stor gjestehavn med servering og overnattingsmuligheter. Jf. målsetting i forvaltningsplanen ønsker vi nå å etablere et infopunkt i havna på Østre Bolæren. Det er inngått et samarbeid med Færder kommune som grunneier om disponering av en mindre bygning til dette formålet. En egen samarbeidsgruppe arbeider nå med denne saken (frivillige knyttet til Østre Bolæren, Oslofjordens friluftsråd, Færder nasjonalpark, besøkssenter Færder nasjonalpark og Færder kommune som grunneier). Foruten gode informasjonstavler, kreves noe bygningsmessig tilrettelegging på Østre Bolæren, kr. 450 000. Østre Bolæren og Verdens Ende er hovedinnfallsporter til nasjonalparken. Skiltplaner og god skilting på disse stedene blir prioritert i 2019, i samarbeid med Færder kommune.			valtningen selv må organisere innhenting av pristilbud for de tekniske arbeidene. Arbeidet med modifisering av bygningen har derfor blitt forsinket.
<u>Beitekoordinator,</u> <u>pøveordning.</u>	Styret	125 000	

Dette er et viktig tiltak for å få til skreddersøm på beitingen, slik at det biologiske mangfoldet forvaltes på en god måte. Dette har vist seg arbeidskrevende og det er vanskelig for forvalter å overkomme dette på en forsvarlig, i tillegg til alle andre oppgaver. Kosterhavet nasjonalpark har svært god erfaring med en slik ordning.			
<u>Etablering av trådløse gjerder i Moutmarka</u> Moutmarka er et av Vestfolds viktigste friluftsområder. Beitingen har medført svært mye fysiske gjerder/stengsler for friluftslivet. Vi ønsker å prøve ut elektronisk gjerdesystem; innkjøp av elektroniske klaver til 30 dyr.		60 000	
Rydding og gjerding i Moutmarka, videreføring Ryddesag til velforeninger	Styret	50 000	Krever tidlig avklaring, forhåndsgodkjenning
Restauering av kantsoner med gammel eik på Hvalø, Flytting av gjerder, porter, videreføring	Styret		Krever tidlig avklaring, forhåndsgodkjenning
Rydding og gjerding i tørreng sydvest på Froungen, videreføring	Styret		Krever tidlig avklaring, forhåndsgodkjenning
Slått og rydding, Mellom- og Østre Bolæren, videreføring	Styret	70 000	
Rydding av kratt og buskfuru på Sandø nord og nordøst, videreføring	SNO Styret		Krever tidlig avklaring, forhåndsgodkjenning
Slått Steinkloss, videreføring	Styret	5 000	
Bekjempelse av rynkerose, videreføre på følgende områder: Sandø, Store Færder, Hoftøya, Ramsholmen, Trollholmen, Mellom Bolæren, Moutmarka, Masseløy, Vestre Bustein mfl.	SNO	50 000	
Bekjempelse av mink, videreføring	SNO	50 000	Februar, krever tidlig avklaring.

			Utvidelse til indre skjærgård
Tilrettelegging av bålpanner på de mest brukte strandområdene, skåne viktige tørrenger og forebygging av brann, slutføring	Styret		Produksjon, montering, transport. Spleiselag med friluftsmidler fra kommunene. Slutføring av 2019
Sjøfugltelling, videreføring	SNO	15 000	Ønskelig med bedre kunnskap om hekkesuksess, geografiske endringer og virkninger av forstyrrelse og minkbekjempelse. Fm tar et helhetlig ansvar for hele Vestfoldkysten.
Strandrydding i sjøfuglområder, videreføring	SNO		Bruke andre tilskuddsmidler
Ildverket. Hogst av plantet gran mot vest, videreføring	SNO	50 000	
Fjerning av gran og gjerding i hagemark, Søndre Årøy, videreføring	Styret	100 000	
Store Færder, rydde rundt kulturminne sammen med Vestfold Fylkeskommune (gammel fyr ruin fra 1600 tallet)	Styret	5 000	
Reparasjon av batterihytta på Leistein			
Tur app - Tønsberg/Færder regionen, oppdateringer, videreføring			Spleiselag: nasjonalparken, Færder, Tønsberg, Besøkssenter, Fylkeskommunen

Sum

1 380 000

- **Nasjonalparkstyret: drift, forvaltningsplan, besøksstrategi mv.**

Nasjonalparkstyret, drift	250 000
----------------------------------	----------------

Styremøter, rådgivende utvalg	70 000
Drift av nettside, informasjon mm.	90 000
Drift av båt 25 000	25 000
Kjøp av tjenester, Skjærgårdstjeneste mm.	50 000
Færderseminaret	10 000
Forsikring frivillige	5 000
Slutføring av forvaltningsplan og besøksstrategi	160 000
Tilrettelegge nettinformasjon om forvaltningsplanen	10 000
Slutføring av besøksstrategien, grafisk produksjon, nettsideinfo og trykking	70 000
Innarbeiding av forvaltningsplanen hos grunneiere og andre interessenter, informasjonstiltak videreføring	80 000

Færder nasjonalpark

Dato: 05.03.19

Besøksstrategi

Hva saken gjelder

Utkast til besøksstrategi for Færder nasjonalpark ble skrevet i 2018 og har fått en faglig gjennomgang i Miljødirektoratet. Tilbakemeldingen fra Direktoratet går kun på struktur i dokumentet, ikke det faglige innholdet. Dokumentet er nå justert i forhold til kommentarene.

Vurdering

Saken legges fram for styret på nytt. Vi har ingen kommentarer ut over de endringer som er gjort i strukturen.

Anbefaling

Forvalter anbefaler at dokumentet nå avklares endelig med Miljødirektoratet og sendes på høring. Høringsresultatet bør legges fram for styret i møte etter ferien. Dokumentet bør være ferdig bearbeidet og trykket innen årets utgang.